

УДК 159.9:811.111

Пілішек С.О.

**ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ НА ЗАНЯТТЯХ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, вул. Інститутська, 11, 29016

UDK 159.9:811.111

Pilishek S.O.

**USING AUTHENTIC TEXTS
IN FOREIGN LANGUAGE FOR SPECIAL PURPOSES CLASS**

Khmelnysky National University

Khmelnysky, Instytutska Str., 11, 29016

Анотація. Дано визначення поняттю «автентичний текст»; встановлено значущість використання автентичних матеріалів під час викладання курсу іноземної мови за професійним спрямуванням, переваги їх використання та можливі складнощі; перераховано види завдань для роботи над автентичними текстами; зазначено роль психологічних механізмів засвоєння лінгвокраїнознавчої інформації під час роботи з автентичними текстами.

Ключові слова: іноземна мова за професійним спрямуванням, автентичний текст, психологічні механізми.

Abstract. The definition to the notion “authentic text” has been generated; the importance of using authentic materials in foreign language for specific purposes class as well as their advantages and probable hardships in looking for the authentic texts have been identified; the types of tasks to work with authentic texts have been listed; the role of psychological mechanisms of receiving sociolinguistic information while in the process of working with the authentic texts has been stated.

Key words: foreign language for specific purposes, authentic text, psychological mechanisms

Вступ. Потреба у фахівцях у сферах інформаційних технологій, машинобудування, інженерії, біотехнологій, бізнесу, медіа і т. ін., які мають рівень володіння іноземною мовою достатній для ведення успішної професійної діяльності стає більшою сьогодні. А тому, надзвичайно популярними стають і викладачі іноземної мови саме професійного спрямування, які можуть надати якісні освітні мовні послуги і допомогти фахівцям інших сфер економіки підвищувати рівень кваліфікації, проводити дослідження і, таким чином, виходити конкурентоспроможними на міжнародний ринок праці. Так само і викладачі іноземної мови за професійним спрямуванням мусять підвищувати рівень власної професійної компетентності аби зуміти провести аналіз потреб, розробити відповідний курс та наповнити його завданнями на різні види мовленнєвої діяльності.

Огляд літератури. Аналіз науково-методичної літератури показав, що проблему визначення автентичності тексту, окреслення критеріїв до підбору такого виду текстів для використання на занятті з іноземної мови та підходи до роботи з ними розглядали у своїх доробках велика кількість як зарубіжних так і вітчизняних науковців, серед яких Р.Р. Джордан [4], Г. Бастуркмен [3], К. Томас [6], Дж. Поркаро [5], К.Я. Кусько [2], Є.М. Верещагін [1], В.Г. Костомаров [1] та ін.

Основний текст. Одним із видів роботи на заняттях з іноземної мови є робота з текстом. Ключовою у процесі викладання іноземної мови за професійним спрямуванням є роль саме автентичних текстів. Отже, метою даного дослідження є встановити значущість використання автентичних матеріалів під час викладання курсу іноземної мови за професійним спрямуванням, переваги їх використання та можливі складнощі, а також види завдань для роботи над текстами.

Перш за все звернімося до визначення поняття «автентичний текст» з точки зору його значущості для викладання іноземної мови за професійним

спрямуванням. Наукова дискусія з цього питання триває ще з 70-их років минулого століття. Так, Р.Р. Джордан вважає, що автентичний текст – це текст «написаний фахівцем для фахівця», а не «...з метою викладання мови» [4]. На думку К. Томас автентичні матеріали – це «матеріали, створені для реального спілкування і їхнє завдання полягає у передачі значення та інформації, а не у навчанні мові» [6]. Г. Бастуркмен зазначає, що «термін «автентичний» означає, що тексти були створені для будь-яких інших потреб, серед яких немає мети навчити чогось або вивчити щось» [3]. Для даного дослідження ми будемо спиратися на визначення, запропоноване Р.Р. Джорданом. А отже, автентичний текст – це вид тексту (відповідного) фахового спрямування, створений спеціалістом з метою виконання професійних обв'язків, а не навчання мові.

Починаючи будь-який новий курс викладання іноземної мови за професійним спрямуванням викладачу варто провести аналіз потреб тих, хто буде навчатися. Після проведення такого аналізу та зіставлення отриманих результатів зі змістом доступних підручників відповідного спрямування може виявитися, що жоден із підручників не відповідає встановленим вимогам. Виникає необхідність у пошуку додаткових джерел та у розробці навчальних завдань для курсу. Під час добору опорних текстів для занять з іноземної мови за професійним спрямуванням ключовим є звернути увагу саме на автентичні тексти. Саме автентичні тексти 1) надають студентам зануритися в іноземну мову, яка відповідає їх професійним потребам, 2) є чудовим доповненням, або заміною підручникам, 3) містять інформацію, контекст, ситуації, які притаманні саме професійній діяльності та зосереджені на професійних інтересах та потребах тих, кого навчають, 4) підвищують рівень мотивації до навчання та 5) слугують ланкою, яка з'єднує аудиторію з навколишнім світом, та створюють квазіреальну дійсність робочих ситуацій, які вимагають вирішення через застосування професійних знань, але засобами іноземної мови [3, 6].

Практичне використання автентичних текстів під час занять з іноземної мови за професійним спрямуванням окрім демонстрації реальної мови професійного спілкування становить і ряд запитань до викладача ще до

використання таких текстів у класі. Обравши текст автентичного характеру, викладачеві варто переконатися чи зміст тексту відповідає змісту навчання; чи тема, мета та рівень складності тексту відповідають потребам тих, кого навчають; яка мета використання даного тексту під час заняття; що ті, хто навчаються, отримають від роботи з даним текстом; і т.ін. [4]. Також, під час пошуків викладач може зіштовхнутися із тим, що текст містить потрібний лексичний матеріал, але зміст його є занадто складним для розуміння; або текст має потрібний зміст, але структура не є зовсім вдалою; або викладач просто сумнівається чи матеріал є достатньо цікавим. Тому виникає природне запитання: продовжувати шукати щось інше, або внести зміни? Варто зазначити, що часткова зміна або адаптація тексту автентичного характеру (наприклад, уникнення занадто складних для розуміння частин) є виходом із складної ситуації. До того ж, викладач іноді може використовувати на заняттях матеріали, які були написані ним самим для особистих професійних потреб (наприклад, резюме).

Досвідчений викладач іноземної мови за професійним спрямуванням повинен мати навички не лише у пошуку цінних для занять автентичних текстів, але і вміти розробити до них завдання, виконання яких надасть тим, хто навчається, змогу набути мовленнєвих навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності із використанням знань іноземної мови. Оскільки дане дослідження зосереджене саме на текстах автентичного характеру, то після виконання типових завдань на розуміння змісту тексту (наприклад, заповнення пропусків у твердженнях або у діаграмі, визначення чи твердження вірне чи не вірне відповідно до змісту тексту, виправлення помилок змістового характеру у короткому резюме до тексту і т.ін.) викладач може запропонувати виконання завдань на розвиток навичок написання ділових листів, звітів, інструкцій.

Добираючи автентичні тексти до занять з іноземної мови за професійним спрямуванням, слід також пам'ятати і про те, що якщо матеріал підійшов для одної групи слухачів, то для іншої він може не мати ніякої освітньої цінності. Це може відбутися через специфічне наповнення тексту соціокультурною

інформацією, зміст якої може бути вигідним для однієї групи, але не мати зовсім ніякої цінності для іншої. Будь-який автентичний текст є джерелом надходження лінгвокраїнознавчої інформації. Робота з текстами різного професійного спрямування дозволила зробити висновок, що постійне використання текстів автентичного характеру на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням дозволяє простежити процес утворення значеннєвих, логічних, асоціативних зв'язків та дослідити психологічні механізми, які дозволяють формувати такі зв'язки. Як складна психологічна конструкція у дослідженнях лінгвокраїнознавчого напрямку текст досліджується уже давно. Докладний опис психологічних процесів структурування, компресії текстового матеріалу, виділення значеннєвих напрямів міститься у роботах Є.М. Верещагіна і В.Г. Костомарова [1]. Такі процеси, на думку вчених, дозволяють підвищити «проникну» здатність лінгвокраїнознавчої інформації, сприяють ефективному та спрощеному розумінню та сприйманню закладеного у автентичний матеріал змісту. Автентичний текст професійного спрямування є основним джерелом становлення професійної та лінгвопрофесійної майстерності [2].

Висновки. Таким чином, із викладеного вище є зрозумілим те, що вирішення питання відсутності підручника з іноземної мови за професійним спрямуванням, який відповідав би усім вимогам до курсу іноземної мови за професійним спрямуванням згідно з результатами проведеного аналізу потреб, є пошук та використання автентичних текстів необхідного спрямування, а також розробка до них професійно орієнтованих завдань.

Література:

1. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Из истории взглядов на социальную природу языка // Из опыта создания лингвострановедческих пособий по иностранному языку. – М.: МГУ, 1997. – 194 с.
2. Кусько К.Я. Лінгводидактика та лексикографія іноземного науково-технічного тексту // Іноземна філологія. – К., 1994. - № 107. – С. 191-197.

3. Basturkmen, H. Developing Courses in English for Specific Purposes. – New York, NY: Palgrave MacMillan, 2010. – p. 62-64.

4. Jordan, J.J. English for Academic Purposes: A guide and resource for teachers. – Glasgow: Cambridge University Press, 1997. – p. 113-114.

5. Porcaro, J. P. Teaching English for Science and Technology: An Approach for Reading with Engineering English // English Teaching Forum. – 2013. - № 2. – p. 32-39.

6. Thomas, C. Meeting EFL Learners Halfway by Using Locally Relevant Authentic Materials // English Teaching Forum. – 2014. - № 3. – p. 14-23.

Статтю надіслано: 28.09.2015 р.

© Пілішек С.О.